

í seo mar bhaile acu trí na h-aoiseanna.

Aimsigh na scéalta

Tum isteach go doimhín sa stair inár seomraí

aimsigh cuairteoireachta nua-oscailte. Beidh

iontas ort, maidir le cérbh iad a ghlaoi

Siúl na ballaí

úr nuai

Déan na ballaí a iniúchadh laistigh agus lasmúigh. Tugann ár dtreoiríthe na balla

chun beatha nó is feidir leat iniúchadh a dhéanamh tú féin lenár dturas fuaimne

Fáilte go Dún Eilíse

Tá an dún, cathair lárnach seo, go smíor i stair corraithe Cathair Chorcaí. Tar agus féach duit féin cé a throid anseo, cé a bhí ina gcónaí anseo agus fiú cé a d'fhéadfadh a bheith curtha sna bhallaí féin...

Féach, Siúl, Aimsigh

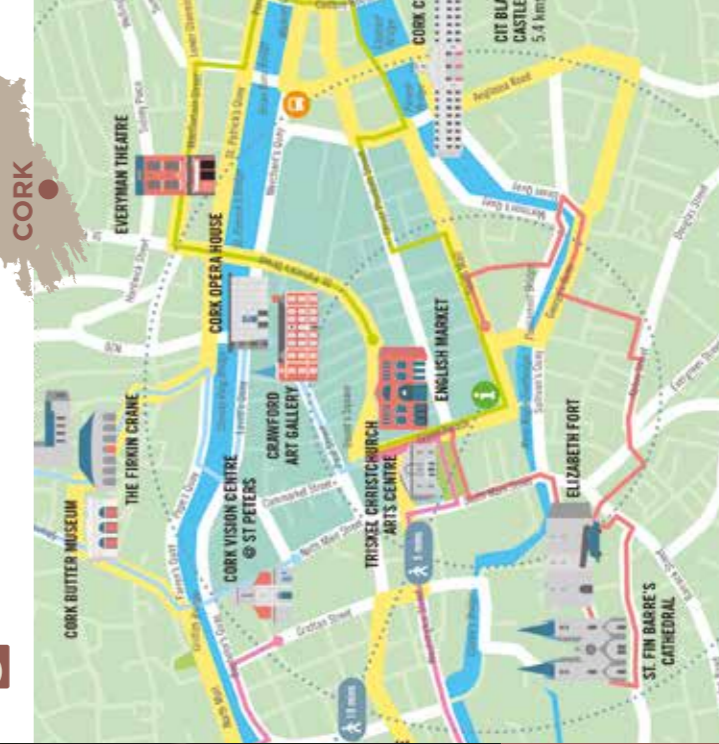
Bí ag féachaint ar radharcanna álainne Cathair Chorcaí ó ballaí arda Dún Eilíse. Tugann ár dtreoiríthe fíor léargas ar rúnta an Dúin agus de réir mar a shiúlann tú timpeall, buailfidh tú le carachteirí éagsúla ó stair an Dúin. Tá fáilte romhat iniúchadh a dhéanamh ar do luas féin lenár dtreoir fuaimne, agus foghlaim faoi scéalta iontacha an dúin inár seomraí aimsigh úr-nuai!

BEALTAINE – MEAN FÓMHAIR
Luan - Satharn 10.00rn- 5.00in
Domhnach ..... 12.00 – 5.00 iarnóin

DEIREADH FÓMHAIR – AIBREÁN
Máirt - Satharn ..... 10.00rn - 5.00in
Domhnach ..... 12.00rn - 5.00 iarnóin

Turas treoiríthe gach lá ag a 1.00in

 fb.com/elizabethfortcork
 @elizabethfort_
 @ElizabethFort_

Iontráil saor in aisce

Dún Eilíse Elizabeth Fort BUIAITHE 1626

Bí ag féachaint ar an gcathair

Is ó Dún Eilíse a fhaightear ceann de na radharcanna is fearr ar an gcathair agus ar Ardeaglais Naomh Fionnbarr.

T: (021) 4975947
E: info.elizabethfort@gmail.com

Tá an tionscadal seo comh-mhaoinithe ag Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa trí an Tionscadal MMIAH ag an gClár de Cheantar Atlantach Interreg, agus Chomhairle Cathrach Chorcaí.

www.elizabethfort.ie

Bí ag féachaint ar an gcathair,
siúl ar na ballaí agus aimsigh na scéalta

Turas féin-stiúrtha

Is féidir dul ar thuras treoraithe, turas fuaime nó turas féin-stiúrtha leis an leabhrán seo. Ag gach stad is féidir dul níos doimhne i scéalta na ndaoine a thóg, a chosain agus a bhí mar phríosúnaithe laistigh de na ballaí seo. Is féidir leis na ballaí labhairt

Dún Eilíse
Elizabeth Fort
BUNAITHE 1626

1 RÉAMHRÁ
Tógadh an chéad dún anseo sa bhliain 1601, le linn ré na barríona Eilís a hAon. Ainmníodh an dún ina h-onóir.

2 TAOBH ISTIGH DE NA GEATAÍ
Clois faoin mhainistir luath ag an gcúinne seo de Chorcaigh, ionróirí Lochlannacha agus faoi chonas ar thosnaigh Cathair Chorcaí mar bhunú faoi bhallaí timpeallaithe ag oileáin phortaigh.

3 AN T-URDHÚN THOIR THUAI DH
Foghlaim faoi chonas atá Dún Eilíse mar cheann de shraith de dhúnta réaltchruthach ag cosaint calaigh agus chathair Chorcaí. Cinnte go bhfuil roinnt comhraigh feicthe ag an dún thar na blianta!

4 AN RADÁN
Seo ceann de na láthair is fearr i gCorcaigh chun bheith ag breathnú ar an gcathair, na h-abhainn agus na cnoic a thimplíonn an chathair. B'áit iontach fairire é ar ionsaitheoirí, ach cén fáth go raibh na canóin casta i dtreo na cathrach?

5 AN T-URDHÚN THOIR THUAI DH
Tharla roinnt den throid is fíochmhara anseo sna 1690-daí i rith imshuí Chorcaí. Bí cinnte srachhéachaint a thabhairt ar an dtrealamh a úsáideadh chun canóin a scaoileadh ar an leibhéal íochtarach.

6 AN BALLA IARTHAR
Do dhúshlán éisteacht le scéal Morty Óg agus an dúchinniúnt uafásach a bhí i ndán do na daoine a chuaigh i gcoinne an dlí sna 1700-daí.

7 AN T-URDHÚN THOIR THEAS
Dearadh na ballaí seo chun daoine a choimead amach, ach ar feadh seal beag úsáideadh iad chun daoine a choimead istigh. Foghlaim faoi fir, mná agus páistí a bhí mar phríosúnaithe anseo sular iompraíodh iad go dtí an Astráil.

8 BEAIRIC GARDAÍ & FOTHAIN AER-RUATHAIR
Úsáideadh an dún mar bheairic do na Gardaí, mar stóras bidh i rith an Ghorta Mhóir agus fiú mar fhothain aer-ruathair do shaoránaigh Chorcaí.

9 CONCLÚID
Go raibh maith agaibh as an turas seo de Dhún Eilíse a thógaint. Má tá breis suime agat scéal Chorcaí a iniúchadh, tabhair cuairt ar Phlás Nano Nagle, Ardeaglais Naomh Fionnbarra, Músaem Pobláí Chorcaí, Séipéal Naomh Peadar, nó Sean Oibreacha Uisce Chorcaí atá ar bhruach Abhann na Laoi?

Tabhair aire, tá na céimeanna míchothrom in áiteanna agus gur feidir na cosáin adhmaid a bheith sleamhain in aimsir fliuch. Iarraimid ort na lámhráillí a úsáid i gcónaí nuair is ann doibh agus bheith cúramach ag dul suas agus síos na céimeanna. Tabhair aire comh maith go bhfuil fána géar lasmuigh de na ballaí, mar sin ná drep ar na mballaí le do thoil.

Tá an bróisiúr seo comh-mhainithe ag Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa trí an Tionscadal MIAH ag an gClár de Cheantar Atlantach Interreg, i gcomhar le Chomhairle Cathrach Chorcaí.